
Dendrokronologisk undersøgelse af prøver udtaget fra våningshus, Roseflassen, Froland kommune, (Aust)Agder fylke, Norge

NNU Rapport 23 – 2020

Claudia Baittinger og Niels Bonde

Foto: Claudia Baittinger

Dendrokronologi

Nationalmuseet
Miljøarkæologi og Materialeforskning

Norge

Agder(Aust)

Rosefplassen, Hynnekleiv

Frolan kommune
Gnr/Bnr: 96/1

Koordinater: 58.588020 N, 8.474984 E

Formål: Datering og opbygning af grundkurve

Indsendt af Agder fylkeskommune: Bygningsvern og Nationalmuseet

Prøver er udtaget af Helge Paulsen, Niels Bonde, Claudia Baittinger og Leon A. Kleiva

Undersøgt af: Niels Bonde og Claudia Baittinger

NNU j. nr.: A9655, juli 2020.

Resultatet kan frit anvendes ved henvisning til denne rapport. Kontakt evt. laboratoriet for yderligere oplysninger mm. Rapporten kan endvidere lastes ned fra hjemmesiden www.nnuweb.dk, under Dendrokronologi, Se endvidere Fylkeskonservatorens oversigt over dendrokronologiske undersøgelser <https://agderfk.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=4426ccc94a764da08c59a313aff22b29>

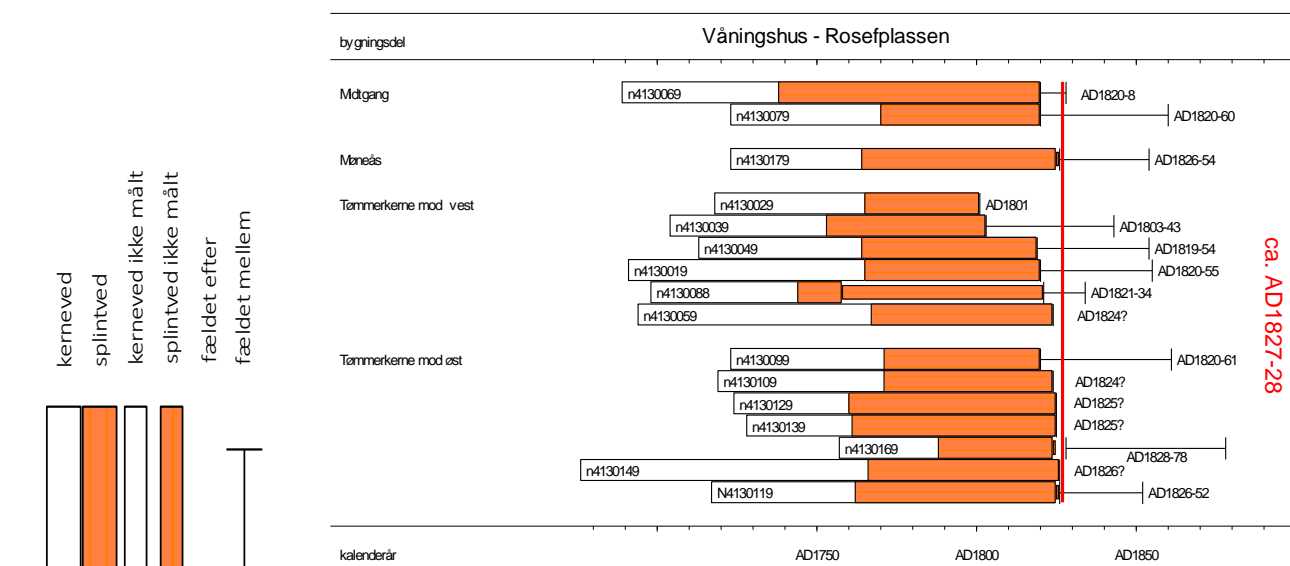
Våningshus

I alt er 19 prøver af fyrretræ (*Pinus sylvestris*) fra bygningstømmer undersøgt (se vedhæftede feltrapport). Udtaget som boreprøver og skiver.

Prøver fra 16 tømmerstykker er dateret. Der er konstateret splintved på 18 prøver, én med "Waldkante" (træets sidstdannede årring) og fem med **mulighed** for Waldkante. Antal årringe i prøverne varierer mellem 61 og 163.

For statistiske værdier / beskrivelse med mere vedrørende de enkelte prøver, se katalog.

Undersøgelsen viser, at hovedparten af de daterede prøver stammer fra træer, der formentlig er fældet ca. AD1827-28. Den sidstdannede årring, der er bevaret i n4130149 og n4130179 er dannet i AD1826. Der er muligvis 'Waldkante' på prøven4130149.

Dateringsdiagram som angiver årringskurvernes indplacering på en tidsskala. Hvert rektangel repræsenterer en årringskurve. Det formodede fældningstidspunkt for træerne, som de daterede prøver stammer fra er angivet. Den røde signatur angiver en tolkning for anvendelsen af tømmeret (byggetidspunkt).

Årringskurverne for seks daterede prøver er sammenregnet til en middelkurve n413m002 på 151 år, som dækker perioden AD1676-1826.

Kryds-datering absolut

Årringskurverne er søgt dateret ved hjælp af relevante grund - og referancekurver for fyrretræ fra det sydlige Norge. (se tabel)

Referencer:

Anvendt splintstatistik for fyrretræ: ca.40 - 90

For *t*-værdi:

Baillie, M.G.L. & J.R.Pilcher, 1973: A simple cross-dating program for tree-ring research. *Tree-Ring Bulletin* 33, pp. 7-14.

Ved undersøgelsen er der, udover laboratoriets egne grund- og referencekurver, anvendt kurver, som er stillet til rådighed af Thomas S. Bartholin (Scandinavian Dendro) og Terje Thun (NTNU).

kurver	-	-	n413m002	
-	start	dates	AD1676	
-	dates	end	AD1826	
aam01	AD1243	AD1744	-	N Aust Agder indenlands
aam02	AD1487	AD1837	4.39	N Aust Agder kystnær
V AuAaseralPISY2	AD1353	AD1936	6.94	N Vest-Agder uden Aaseral
N Aaseral NB02	AD1223	AD1857	1.63	N VA Aaseral 113 timber

Tabel: Absolut datering. t -værdier for kryds-datering med grund- og referencekurver. For t -værdier se Baillie & Pilcher, 1973.

Beregning af middelkurve

Mean sequence - n413m002

Dated AD1676 to AD1826

Contains the following files

n4130079.d dated AD1723 to AD1820 of type R 50 N
 n4130099.d dated AD1723 to AD1820 of type R 49 N
 n4130109.d dated AD1719 to AD1824 of type R 53 N
 n4130129.d dated AD1724 to AD1825 of type R 65 N
 n4130149.d dated AD1676 to AD1826 of type R 60 N
 n4130179.d dated AD1723 to AD1825 of type R 61 Y

Katalog over undersøgte prøver

n4130019

A9655 Roseflassen tømmerkrn m vest 1 etage væg m øst svill
Raw Ring-width PISY data of 130 years length
Dated AD1691 to AD1820
55 sapwood rings and no bark surface
Average ring width 103.75 Sensitivity 0.18
Interpretation: AD1820-55

n4130029

A9655 Roseflassen tømmerkrn m vest 1 etage væg m øst stokk 2 o svill
Raw Ring-width PISY data of 84 years length
Dated AD1718 to AD1801
36 sapwood rings and bark surface
Average ring width 112.01 Sensitivity 0.20
Interpretation: AD1801

n4130039

A9655 Roseflassen tømmerkrn m vest 1 etage væg m øst stokk 3 o svill
Raw Ring-width PISY data of 100 years length
Dated AD1704 to AD1803
50 sapwood rings and no bark surface
Average ring width 89.58 Sensitivity 0.13
Interpretation: AD1803-43

n4130049

A9655 Roseflassen tømmerkrn m vest 1 etage væg m øst stokk 4 o svill OBS
Raw Ring-width PISY data of 107 years length
Dated AD1713 to AD1819
55 sapwood rings and no bark surface
Average ring width 90.25 Sensitivity 0.21
Interpretation: AD1819-54

n4130059

A9655 Roseflassen tømmerkrn m vest 1 etage væg m øst stokk 6 o svill
Raw Ring-width PISY data of 131 years length
Dated AD1694 to AD1824
57 sapwood rings and possible bark surface
Average ring width 70.55 Sensitivity 0.21
Interpretation: AD1824?

n4130069

A9655 Rosefplassen midtgang 1. etage gulvbjælke m S

Raw Ring-width PISY data of 132 years length

Dated AD1689 to AD1820

82 sapwood rings and no bark surface

Average ring width 90.56 Sensitivity 0.17

Interpretation: AD1820-8

n4130079

A9655 Rosefplassen midtgang 1. etage gulvbjælke i SN-retning

Raw Ring-width PISY data of 98 years length

Dated AD1723 to AD1820

50 sapwood rings and no bark surface

Average ring width 105.68 Sensitivity 0.19

Interpretation: AD1820-60

n4130088

A9655 Rosefplassen tømmerkrn m vest 2etage stokk 12 o svill

Raw Ring-width PISY data of 61 years length

Dated AD1698 to AD1758

14 sapwood rings and no bark surface

Average ring width 91.02 Sensitivity 0.21

Interpretation: AD1821-34

n4130099

A9655 Rosefplassen tømmerkrn m øst 1. etage væg m vest svill

Raw Ring-width PISY data of 98 years length

Dated AD1723 to AD1820

49 sapwood rings and no bark surface

Average ring width 106.66 Sensitivity 0.17

Interpretation: D1820-61

n4130109

A9655 Rosefplassen tømmerkrn m øst 1 etage væg m vest stokk 1 o svill

Raw Ring-width PISY data of 106 years length

Dated AD1719 to AD1824

53 sapwood rings and possible bark surface

Average ring width 86.34 Sensitivity 0.17

Interpretation: AD1824?

N4130119

A9655 Rosefplassen tømmerkrn m øst 1 etage væg m vest stokk 4 o svill

Raw Ring-width PISY data of 109 years length

Dated AD1717 to AD1825

63 sapwood rings and no bark surface

Average ring width 106.09 Sensitivity 0.17

Interpretation: AD1826-52

n4130129

A9655 Roseflassen tømmerkrn m øst 1 etage væg m syd stakk 5 o svill
Raw Ring-width PISY data of 102 years length
Dated AD1724 to AD1825
65 sapwood rings and possible bark surface
Average ring width 103.37 Sensitivity 0.21
Interpretation: AD1825?

n4130139

A9655 Roseflassen tømmerkrn m øst 1 etage væg m syd stakk 8 o svill
Raw Ring-width PISY data of 98 years length
Dated AD1728 to AD1825
64 sapwood rings and possible bark surface
Average ring width 98.03 Sensitivity 0.17
Interpretation: AD1825?

n4130149

A9655 Roseflassen tømmerkrn m øst 2 etage væg m vest stakk 15 o svill
Raw Ring-width PISY data of 151 years length
Dated AD1676 to AD1826
60 sapwood rings and possible bark surface
Average ring width 59.71 Sensitivity 0.24
Interpretation: AD1826?

n4130159

A9655 Roseflassen tømmerkrn m øst 2 etage væg m vest stakk 19 o svill o
dør
Raw Ring-width PISY data of 141 years length
Undated; relative dates - 1 to 141
65 sapwood rings and no bark surface
Average ring width 66.43 Sensitivity 0.19

n4130169

A9655 Roseflassen tømmerkrn m øst 2 etage væg m vest stakk 19 o svill
Raw Ring-width PISY data of 68 years length
Dated AD1757 to AD1824
36 sapwood rings and no bark surface
Average ring width 141.32 Sensitivity 0.15
Interpretation: AD1828-78

n4130179

A9655 Roseflassen Møneås loft 2. etage
Raw Ring-width PISY data of 103 years length
Dated AD1723 to AD1825
61 sapwood rings and no bark surface
Average ring width 76.72 Sensitivity 0.17
Interpretation: AD1826-54

n4130189

A9655 Roseflassen taktru

Raw Ring-width PISY data of 163 years length

Undated; relative dates - 1 to 163

75 sapwood rings and no bark surface

Average ring width 61.40 Sensitivity 0.21

n4130199

A9655 Roseflassen tømmerkrn m vest 1 etage væg m øst stokk 4

Raw Ring-width PISY data of 79 years length

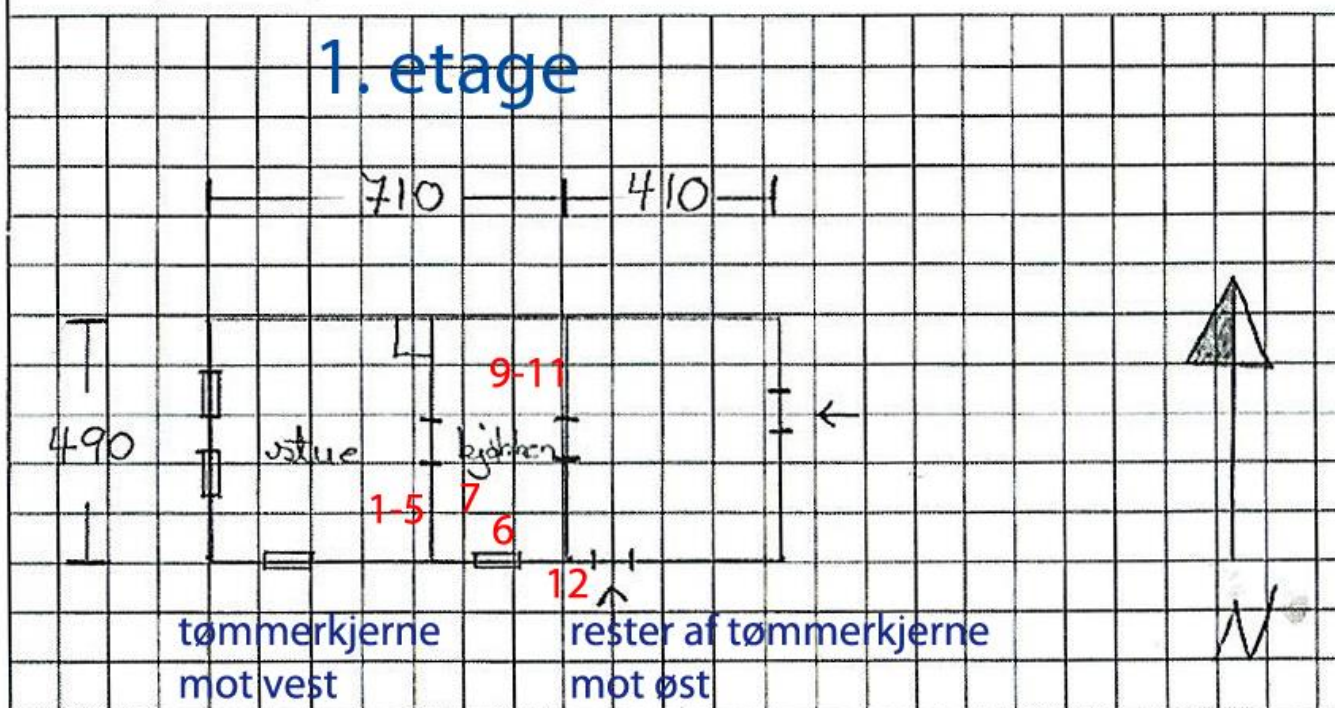
Undated; relative dates - 1 to 79

0 sapwood rings and no bark surface

Average ring width 44.97 Sensitivity 0.20

Roseflassen, Hynnekleiv, gnr/bnr 96/1

Plass for planskisse (1 ruteside = 1 meter)

Plass for planskisse (1 ruteside = 1 meter)

